

Vergaderjaar 2019–2020

35 202 (R2126)

Voorstel van rijkswet van de leden Verhoeven en Jetten houdende verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot toevoeging van bepalingen inzake het lidmaatschap van de Europese Unie

Nr. 9

VERSLAG VAN DE STATEN VAN CURAÇAO

Vastgesteld 25 juni 2020

De in de Staten van Curaçao aanwezige fracties van de PAR, MAN, MFK, PIN en PS hebben kennis genomen van het onderhavige voorstel van Rijkswet en hebben de volgende op- en aanmerkingen.

De PAR-fractie benadrukt het belang van het Koninkrijk. De fractie geeft aan dat deze weer in beeld wordt gebracht in juni 2020. Eerst met COVID-19 en de niet-warmhartige houding van het Koninkrijk richting de Caribische landen van het Koninkrijk en nu met een tegenovergestelde houding, omdat de aanpassing van de Grondwet met betrekking tot de toetreding van het Koninkrijk tot de Europese Unie, heel belangrijk is voor Nederland. De fractie heeft de volgende vragen. Wat is de toegevoegde waarde van dit initiatiefvoorstel van rijkswet voor de drie Caribische Landen van het Koninkrijk? Wat is de mening van de drie regeringen van de drie Caribische landen van het Koninkrijk? Wat is de mening van de Nederlandse regering? Wanneer is input gevraagd van de vier regeringen van het Koninkrijk? Zijn er officiële documenten waarbij de input van de vier regeringen blijkt?

Welke bepalingen van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden zijn allemaal van toepassing op deze rijkswet? Deze vraag is volgens de fractie van belang, omdat het Statuut niet terug te zien is in het voorstel van rijkswet. Er wordt slecht verwezen naar artikel 5 lid 3 van het Statuut, maar verder wordt geen nadere uitleg gegeven. De fractie meent dat de bepalingen 15 tot en met 20 van het Statuut in casu ook relevant zijn.

Welke besluitvorming van de Europese Unie over wetgeving en verdragen hebben geleid tot een positieve toegevoegde waarde voor de drie Caribische landen van het Koninkrijk?

Wat voor betekenis heeft de Europese Unie voor de rechtsorde van het Koninkrijk? Niet alleen voor Nederland, maar ook voor de overige landen binnen het Koninkrijk, aldus de fractie.

Op pagina 4 van de toelichting blijkt dat de Europese Unie een waarden-gemeenschap is, die gekenmerkt wordt door eerbied voor niet alleen de rechtsstaat, maar ook de menselijke waardigheid, vrede, vrijheid, democratie, gelijkheid en eerbieding van de mensenrechten.

Is het Koninkrijk der Nederlanden ook een waardengemeenschap, gebaseerd op warmhartigheid, die gekenmerkt wordt door eenheid voor niet alleen de rechtsstaat, maar ook voor de menselijke waardigheid, solidariteit, vrede, vrijheid, democratische gelijkheid en eerbied voor de mensenrechten? Is er sprake van warmhartige solidariteit binnen het Koninkrijk der Nederlanden?

In het voorstel van rijkswet zoals gewijzigd naar aanleiding van het advies van de Raad van State van het Koninkrijk (no.5) wordt in artikel 95a aangegeven dat het Koninkrijk lid wordt van de Europese Unie. In deze artikel wordt verder niets gezegd over Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

De fractie vraagt zich af of deze bepaling niet aangepast dient te worden. De fractie stelt voor de volgende zinsnede toe te voegen aan artikel 95a.

«Nederland is een vast lid van de Europese Unie. Aruba, Curaçao en Sint Maarten zijn geassocieerde leden van de Europese Unie als landen en gebieden overzee (LGO's). Waarom is dit initiatief tot wijziging van de Grondwet in de vorm van een Rijkswet gegoten? Op pagina 10 van de Toelichting wordt aangegeven dat het wetsvoorstel over de buitenlandse betrekkingen gaat. Waarom heeft dit te maken met buitenlandse betrekkingen? Kunnen de initiatiefnemers wat specifieker daarover zijn?

Waarom wordt, bij een wens van twee *Nederlandse* Tweede Kamerleden voor wat betreft het opnemen van de *Nederlandse* lidmaatschap aan de Europese Unie te verankeren in de *Nederlandse* Grondwet, het Koninkrijk erbij gehaald? Heeft dit te maken met het Statuut? Of is het omdat het Koninkrijk partij is bij verdragen met betrekking tot de EU? Het zweeft volgens de fractie een beetje in het midden. De fractie geeft aan dat het goed is als de initiatiefnemers dit duidelijk aangeven voor de overige landen binnen het Koninkrijk. Waarom wordt er vervolgens door het hele schriftelijke traject (nummer 1 tot en met 8 van de Kamerstukken) heen en weer geslingerd met het Koninkrijk en dan weer met Nederland, terwijl Nederland het land is dat lid is van de Europese Unie en dit wil verankeren de Grondwet? Dit is volgens de fractie verwarrend. Graag nadere uitleg waarom gekozen is voor deze structuur.

Curaçao is een autonoom land binnen het Koninkrijk. Het statuut is van kracht en regelt de relatie tussen de landen onderling. Is er een toegevoegde waarde of eventuele toekomstige toegevoegde waarde van deze Nederlandse Grondwetswijziging voor Curaçao? Zoja, wat is deze toegevoegde waarde of eventuele toekomstige waarde voor Curaçao? Wat zijn de eventuele gevolgen voor ons burgerschap als zijnde Nederlanders geboren in het autonome land Curaçao, dat onderdeel is van het Koninkrijk?

Zou het zo moeten zijn dat Aruba, Curaçao en St. Maarten in het kader van concordantie hun Staatsregelingen zouden moeten aanpassen, mocht dit voorstel aangenomen worden?

De MAN-fractie staat positief ten aanzien van dit voorstel, maar heeft desondanks de volgende vragen. De initiatiefnemers zien dit voorstel als een voorportaal voor de «Europawet». Wat houdt de «Europawet» in? Wat zal de betekenis hiervan zijn voor Curaçao? Met betrekking tot het voorstel om de wijziging in artikel 90 Grondwet waarbij «Nederland» vervangen wordt door «Het Koninkrijk», wenst de fractie te weten wat het Koninkrijk betekent voor de indianers. Is het Koninkrijk Nederland? Of is het Nederland samen met Aruba, Curaçao en St. Maarten?

Wat zijn de gevolgen van deze wijzigingen voor de positie van Curaçao voor wat betreft artikel 198 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)?

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Centrale Commissie van de
17de juni 2020.

De Rapporteur,
A.M.V. Pauletta